

kvalitet forringes, eller at mulighederne for forbedringer udelukkes.

Som eksempel herpå kan nævnes, at det internationale glødelampekartel i sin tid fastsatte kvaliteten af glødelamper svarende til en gennemsnitlig levetid på 1 000 timer, og denne norm er blevet bestående også efter kartellets ophævelse og er også gældende her i landet.

Der har fra forskellig side været rejst kritik af denne norm, og her i landet har et af el-værkerne nedsat særligt udvalg beskæftiget sig med sagen. Tekniske forhold medfører, at lamper, der er fremstillet til længere levetid, bruger mere strøm pr. lysenhed end mindre holdbare lamper, og spørgsmålet om den mest fordelagtige levetid afhænger derfor dels af lampens pris og dels af el-prisen.

Det nævnte udvalg nåede efter forskellige undersøgelser til det resultat, at det med de dagældende el-priser (1950), som i de fleste forsyningsområder lå under 15 à 20 øre pr. kWt, ville være ønskeligt under hensyn til forbrugernes økonomiske interesser, om fabrikkerne optog fabrikation af glødelamper med en levetid på 2 500 timer i stedet for eller samtidig med glødelamper med en levetid på 1 000 timer.

Som normgivende for de eventuelle nye lamper tænkte man sig at anvende Norske Elektrisitetsverkens Forenings forskrifter for elektriske glødelamper. Disse forskrifter omfatter såvel glødelamper med 1 000 timers levetid og et højt lysudbytte som lamper med 2 500 timers levetid og et noget lavere lysudbytte. Begge disse to typer fremstilles i Norge som gængse handelsvarer og kan købes til samme pris.

De førende danske fabrikker, som sig imellem har indgået en aftale om kvotering (registr. nr. 1029), og som opretholder ensartede priser, anførte overfor det sagkyndige udvalgs forslag, at materialevanskeligheder hindrede fremstilling af en sådan lampe på det pågældende tidspunkt. Desuden fremførte fabrikkerne, at det med de gældende stærkt varierende strømpriser ville være umuligt at nå frem til en lampe-type, som kunne tilfredsstille alle forbrugere, men hvis situationen skulle ændre sig ved overgang til ensartede lave kWt-priser, ville de gerne tage del i nye forhandlinger

om indførelse af 2 500 timers lamper. Yderligere gjorde fabrikanterne opmærksom på, at de lamper, der i øjeblikket fabrikeredes herhjemme, var beregnet for 225 V og derfor ved 220 V havde en gennemsnitlig levetid på ca. 1 400 timer.

ad c) Af reglerne i lovforslagets § 12, stk. 2, følger, at hvis der i en branche, som falder ind under loven, findes enkelte virksomheder, der arbejder med utidssvarende anlæg og maskiner, eller som på anden måde er ineffektive eller arbejder med ringe kapacitetsudnyttelse, har disse ikke krav på at opnå dækning af alle omkostninger samt en normal fortjeneste, hvilket de iøvrigt heller ikke ville kunne opnå, hvis konkurrencen ikke havde været begrænset.

Der kan naturligvis tænkes tilfælde, hvor de formelle betingelser for at skride ind overfor priser og avancer er tilstede, selv om virksomhederne i branchen *som helhed* ikke giver overskud eller drives med underskud, nemlig hvis *alle* branchens virksomheder drives med meget ringe kapacitetsudnyttelse. Det er imidlertid vanskeligt at se, at der i praksis skulle kunne blive tale om at foretage indgreb i tilfælde, hvor alle virksomheder i en branche arbejder med underskud. I sådanne, formentlig meget sjældent forekommende tilfælde må man nemlig i almindelighed kunne gå ud fra, at der, uden at offentlige indgreb er nødvendige, vil ske en sanering indenfor det pågældende erhvervsområde ved, at nogle af virksomhederne før eller senere ophører med produktionen, således at produktionskapaciteten efterhånden bringes i bedre overensstemmelse med afsætningsmulighederne.

ad d) Bestemmelsen i den gældende pris-aftalelovs § 8, stk. 3 — hvorefter priskontrolrådet ved bedømmelsen af, hvad der må anses for en rimelig nettoavance, er berettiget til at tage virksomhedernes hele økonomiske stilling i betragtning — er stedse blevet administreret således, at fortjenesten på *eksporterede* varer er blevet holdt udenfor fortjenesten på hjemmemarkedet. Eksporten har således alene haft indflydelse på hjemmemarkedsprisen derved, at den som følge af eksporten større produktion undertiden har medført, at